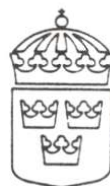

Motion till riksdagen

1990/91:U5

av Bengt Hurtig och Berith Eriksson (v)
med anledning av redog. 1990/91:3 Från Sveriges
delegation vid Europarådets parlamentariska
(rådgivande) församling

Mot.
1990/91
U5

I redogörelsen beskrivs under rubriken Befolknings- och flyktingfrågor att man behandlat frågan om mottagande i Västtyskland av etniska tyskar från Östeuropa, frågan om chilenska flyktingars återvändande till Chile, samt frågor om flyktingar från Central- och Östeuropa och situationen för de libanesiska civilpersoner som flytt från sitt land.

I slutet av augusti 1988 kom ca 35 000 kurder till Turkiet på flykt undan Saddam Husseins bombningar av deras byar och städer med kemisk gas. Turkiet vägrade att erkänna dessa kurder som flyktingar och nekade internationella hjälporganisationer att komma in i lägren. Turkiet upprättade militärbevakade läger för de kurdiska flyktingarna. Sedan dess har det kommit rapporter om övergrepp och missförhållanden i lägren.

I juni 1989 och januari 1990 kom rapporter om förgiftningar av tusentals människor, troligen av nervgift som fanns i bröd. Rapporter om att delegationer från Irak tilläts komma in i lägren, fick vi bekräftade av guvernören i Duhok under den resa till Irak som en grupp riksdagsledamöter gjorde i mars 1990 (i Duhokområdet skedde de största bombningarna).

Vi finner det mycket märkligt att frågan om de kurdiska flyktingarnas situation i turkiska läger inte tagits upp till behandling i utskottet för befolknings- och flyktingfrågor.

Det är nu mer än två år sedan Turkiet upprättade dessa koncentrationsliknande läger, situationen i lägren har hela tiden förvärrats. Sverige bör snarast i Europarådet ta upp frågan om situationen i dessa flyktingläger och verka för en långsiktig lösning enligt de mänskliga rättighetskonventioner som Europas länder undertecknat.

Under rubriken Politiska frågor i redogörelsen redovisas att en rad frågor och länder debatterats: Libanon, iranska hot mot medborgare från västländer, utsikter för fred i Mellanöstern vapenhandel och mänskliga rättigheter, situationen i Centraloch Östeuropa m.m.

I utrikesutskottets betänkande 1989/90:UU10, Verksamheten inom Europarådet, uttrycker utskottet sin oro över att tortyr alltför används av turkisk polis och fängelsepersonal. Utskottet påpekar även att Europarådet spelar en unik roll när det gäller att övervaka situationen i fråga om mänskliga rättigheter i Turkiet.

Utskottet utgår ifrån att den svenska delegationen kommer att noga följa

och ta erforderliga initiativ i dessa frågor. I skrivelsen redovisas vare sig att dessa frågor varit uppe till debatt eller att initiativ tagits av den svenska delegationen med anledning av bl.a. Amnesty Internationals rapport.

Den 10 maj 1990 antog Turkiet mycket långtgående lagar, artikel 424 och 425, som innebär att tidningsredaktioner kan stängas, strejker förbjudas och människor tvångsförflyttas och att dessa beslut inte kan överklagas.

I augusti 1990 deklarerade Turkiet i en skrivelse till Europarådet att man inte kommer att följa artiklarna 5, 6, 8, 10, 11 och 13 i Europakonventionen om mänskliga rättigheter. Amnesty Internationals rapporter om tortyr i Turkiet har ökat i antal under de senaste månaderna, bl.a. kom en rapport om 105 fängslade barn i Dyrbakirfängelset och att 28 barn hotas av dödsstraff.

Vi anser att Sverige bör göra en anmälan mot Turkiet till Europarådet för brott mot dels Europeiska konventionen om tortyr, dels Europeiska konventionen om mänskliga rättigheter.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att i Europarådet väcka frågan om de irakiska kurdernas situation i de turkiska flyktinglägren,
2. att riksdagen hos regeringen begär att regeringen anmäler Turkiet till Europarådet för brott mot dels Europeiska konventionen till skydd för de mänskliga rättigheterna, dels Europeiska konventionen till förhindrande av tortyr m.m.

Stockholm den 26 november 1990

Bengt Hurtig (v)

Berith Eriksson (v)